

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag

Journalnummer
2018-40741

Kontor
MENA

5. november 2018

URU alm. del - svar på spørgsmål 41 stillet den 31. oktober 2018 til udenrigsministeren af Martin Lidegaard (RV).

Spørgsmål:

Siden maj har Israels Ministerium for Strategiske Affærer opgraderet presset på israelske og palæstinensiske menneskerettighedsorganisationer og europæiske donorer. Ungarn bakker tilsyneladende aktivt op om denne dagsorden (jf. møde i EU's ministerråd (FAC) den 15. oktober 2018). EU har kaldt ministeriets påstande "ufunderede og uacceptable" og fremhævet, at de bidrager til "misinformationskampagner". Hollands udenrigsminister, Blok, har samtidig, senest den 30. august, understreget, at der ikke er behov for en revision af Hollands støttekriterier. Danmarks interne gennemgang forholder sig direkte og indirekte til en række af de beskyldninger, som den israelske regering typisk fremsætter, men finder ikke belæg for disse.

Ministeren bedes på denne baggrund redegøre for:

1. Hvorfor Danmark alligevel, modsat Holland og i lyset af misinformationskampagner, har introduceret nye og strammere kriterier?
2. Hvordan ministeren vil sikre, at de nye kriterier, i særdeleshed kriterie 4 og 5, ikke i praksis resulterer i en begrænsning af menneskerettighedsorganisationernes ytringsfrihed?
3. Hvorvidt ministeren har bakket aktivt op om EU's kritik og understreget, at ufunderede anklager mod organisationer og deres donorer er uacceptable?
4. Hvorvidt Danmark i FAC den 15. oktober bakkede aktivt op om HR/VP Mogherini's afvisning af Ungarns opfordring til at afbryde støtten til kritiske israelske og egyptiske organisationer?

Der henvises til følgende artikler: <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-eu-s-mogherini-to-israeli-minister-youfeed-disinformation-1.6280308>

<https://www.euractiv.com/section/future-eu/news/hungary-takes-its-fight-against-ngos-to-an-eu-level/> <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20172018-3027.html>

Svar:

Som jeg oplyste på samrådet den 24. oktober, er de nye kriterier et resultat af den gennemgang af Danmarks støtte til israelske og palæstinensiske civilsamfundsorganisationer, som blev gennemført i 2017. Gennemgangen førte til to overordnede konklusioner. For det første, at der er stærke bistandsfaglige argumenter for at fokusere på færre organisationer, fordi der på den måde kan etableres et tættere samarbejde og et bedre opsyn med dem. For det andet, at der er behov for mere præcise kriterier for samarbejdet, så det står helt klart, hvad danske midler går til. Det viser sagen om den palæstinensiske NGO WATC, som havde forholdt Udenrigsministeriet oplysninger om dens rolle i navngivningen af et kvindecenter efter en palæstinensisk kvinde, der i 1978 udførte et voldsomt terroristangreb i Israel.

De fem kriterier tager udgangspunkt i de problemstillinger, som jeg skitserede under samrådet tilbage i januar i år. Den grundige gennemgang af organisationerne i det tidligere donorsamarbejde sidste år var med til at sætte fokus på disse svære problemstillinger. Kriterierne har været genstand for en omhyggelig faglig vurdering, og deres indhold ligger selvsagt inden for rammerne af loven om international udviklingsbistand.

I forhold kriterie 4 anerkendes det naturligvis, at organisationerne har ytringsfrihed, og at BDS-bevægelsen af mange anses som en legitim, ikke-voldelig, politisk strategi for at protestere mod besættelsen. Samtidig er det fra dansk side essentielt, at dansk-støttede organisationer udelukkende fokuserer på menneskerettighedsarbejde. Det kan ikke accepteres, at danske midler anvendes til BDS-aktiviteter. Jeg vil i den sammenhæng understrege, at kriteriet ikke omfatter aktiviteter, som har fokus på oplysning relateret til bosættelserne. På linje med FN Sikkerhedsrådsresolution 2334 og EU's politik på området skelner Danmark klart mellem Israels territorium og de besatte områder.

I forhold til kriterie 5 gælder det, at Danmark ikke kan acceptere at støtte en organisation, som stiller spørgsmål ved Israels ret til at eksistere. Det er i det lys, at kriteriet om organisationernes kommunikation skal ses. Grundlaget for Danmarks tilstedeværelse i Palæstina og for det danske landeprogram er en klar politik om opbakning til en forhandlet to-statsløsning, som i sig selv vil indebære et ophør af besættelsen. På den baggrund er det legitimt og i overensstemmelse med dansk og EU-politik for civilsamfundsorganisationer, som modtager dansk støtte, at have et ophør af den israelske besættelse af Vestbredden som målsætning. Men det vil være uacceptabelt, hvis en dansk partnerorganisation som led heri eller på anden vis sår tvivl om staten Israels eksistensberettigelse. Det er samtidig vigtigt at understrege Udenrigsministeriets respekt for, at menneskerettighedsorganisationer er apolitiske og derfor ikke promoverer én bestemt politisk løsning. Udenrigsministeriet er desuden opmærksom på, at nogle aktører har en meget bred fortolkning af hvilke udsagn, der stiller spørgsmål ved Israels eksistens.

De syv partnerorganisationer har alle accepteret kriterierne og underskrevet aftalerne for 2018, og jeg ser frem til et godt samarbejde med dem i den kommende tid.

Samtidig har vi fra regeringens side under hele forløbet meldt klart ud, at der ikke skæres i omfanget af menneskerettighedsstøtten i Palæstina. Israelske og palæstinensiske civilsamfundsorganisationer spiller en central rolle i forhold til at dæmpe og på sigt løse op for den højspændte konflikt mellem israelere og palæstinensere. Regeringen fastholder det niveau for menneskerettighedsstøtten, som indgår i det eksisterende landeprogram for Palæstina fra juni 2016.

Udenrigsministeriet er helt generelt bevidst om ikke at agere på løsrevne påstande mod civilsamfundsorganisationer, der ikke kan underbygges af dokumentation. Det gælder ikke kun for den støtte, vi giver til israelske og palæstinensiske organisationer, men er et generelt princip, som ikke bliver mindre relevant i en højspændt konflikt som den israelsk-palæstinensiske. Det synspunkt har jeg flere gange offentligt givet udtryk for, og det gælder selvsagt også i forhold til løsrevne påstande mod EU's støtte af civilsamfundsorganisationer.

EU-udenrigsministrene har i rådskonklusioner i januar 2016 understreget betydningen af civilsamfundets uhindrede arbejde både i Israel og de besatte palæstinensiske områder. Det er i tråd med regeringens synspunkt om, at menneskerettigheder udgør en hjørnesten i dansk udenrigspolitik, og det er ikke mindst derfor, regeringen lægger stor vægt på Danmarks indvalg i FN's Menneskerettighedsråd fra 2019.

I forhold til det ungarske indlæg under EU-udenrigsministermødet den 15. oktober overlod medlemslandene det til Kommissionen og udenrigsrepræsentant Federica Mogherini at gøre rede for EU's politik på området, herunder under hvilke betingelser EU yder støtte til civilsamfundsorganisationer i Israel og Palæstina.

Med venlig hilsen

Anders Samuelson